

Municipalisme i model turístic a Elx

TEXTOS: Joan-Carles Martí i Casanova, tècnic de Turisme

Situada a l'extrem sud del País Valencià, capital del Baix Vinalopó, la comarca més meridional de llengua catalana, la ciutat d'Elx es va convertir al llarg del segle XX en un punt de referència obligada per la importància del seu sector industrial. Capitalitat indiscutible de la producció del calçat i indústries annexes, el municipi elxà va passar en mig segle dels 50.000 als 200.000 habitants. Mentre açò ocorria, la pràctica totalitat dels municipis costaners valencians (pressionats per unes circumstàncies econòmiques i socials compartides.

Així, a inicis del decenni dels vuitanta, era ben palès que Elx s'havia quedat despenjat com a destinació vacacional valenciana tot i la singular bellesa del seu palmerar –esdevingut el 2000 Patrimoni de la Humanitat–, els seus paisatges agraris ancestrals, el respecte atàvic al medi-ambient i un catàleg de recursos monumentals i festius destacables –amb un especial homenatge al Misteri d'Elx, la Festa d'Elx per excel·lència, candidat el 2001 a Patrimoni de la Humanitat en la nova categoria de Béns Intangibles–.

Viatgem cap a un municipi on el sol es pon i la lluna es lleva a l'alçada de l'ésser humà

A hores d'ara, tot això, es veu reflectit en els catàlegs dels més importants tour-operadors europeus que reserven una visita d'honor a Elx; així sí, dintre

Les platges d'Elx es veuen inundades, al llarg de l'any, pels residents de municipis i urbanitzacions veïns.

l'Oferta Turística Complementària de la Costa Blanca. Aquesta localització geogràfica-cultural privilegiada converteix la bressola de la Dama d'Elx –l'antic poblat ibèric i colònia romana reconquerida el 1266 per Jaume I– en un dels llocs d'excursió i de peregrinatge més evocadors del País Valencià. No obstant això, en una ciutat avesada al benefici empresarial, els ingressos per turisme tan sols han suposat un magre benefici marginal per a una zona reduïda del centre històric i de la costa. Per la seva banda, les platges d'Elx es veuen inundades, al llarg de l'any, pels residents de municipis i urbanitzacions veïns a la recerca d'uns delit-

sos sistemes dunars, d'unes pinedes inacabables, de palmeres i més palmeres, entre zones humides d'alt interès ecològic. Som-hi, doncs, i viatgem cap a un municipi on el sol es pon i la lluna es lleva a l'alçada de l'ésser humà.

Aquest era el panorama fins a inicis del segle XXI, en què la inauguració selectiva de noves instal·lacions hoteleres, de campings i d'apartaments de qualitat capgiren una manca crònica d'allotjament tot i l'existència prèvia d'alguns establiments pioners d'alta volada.

Tot això, fins a inicis del segle XXI en què la inauguració selectiva de noves instal·lacions hoteleres, de campings i d'apartaments de qualitat capgiren una manca crònica d'allotjament tot i l'existència prèvia d'alguns establiments pioners d'alta volada.

Vet aquí, com, des de les darreries dels 90, l'economia local elxana es planteja una reestructuració del model econòmic local mitjançant l'engament del Pla Estratègic d'Elx: FUTURELX.

Aquest nou enfocament posa el seu

El Palmerar esdevingut el 2000 Patrimoni de la Humanitat

punt de mira en el sector de serveis, amb la transformació urbanística de la ciutat i de les partides del litoral. La reconversió del centre històric en zones de vianants, els carrers animats i actius, la renovació del comerç tradicional, s'acompanyen d'una programació cultural estable com també d'una aposta creixent per l'oci. Tot això, sense oblidar la cohesió amb el litoral elxà del qual tan sols ens separen poc més de 10 km des de la Plaça de Baix. El repte, doncs, consisteix en consolidar el lideratge industrial de la ciutat i d'obrir-se a nous sectors que facin possible que el municipi d'Elx disposi d'una força econòmica no gens habitual, en un entorn geogràfic on els factors de diversificació no formen part de l'entramat de les economies locals.

Tot això, sense oblidar la cohesió amb les platges d'Elx de les quals tan sols ens separen poc més de 10 km des de la Plaça de Baix, al cor mateix de la ciutat.

És de les darreries dels '90, l'economia local elxana es planteja una reestructuració del model econòmic local mitjançant el Pla FUTURELX

Per altra banda, alhora que es du a terme una reflexió pregona sobre el model turístic que desitgem per a l'Elx del segle XXI ens hi posem tots a la feina, amb la participació de la ciutadania en les diverses comissions sectorials del Pla Estratègic d'Elx. Pel que fa al sector turístic, els anys 1997 i 1998 es van desenvolupar la Primera i Segona Jornades de Turisme, en les quals van participar destacats membres de tot l'Estat, tant del sector públic com del privat, sense oblidar-nos del suport rebut

des de la Universitat d'Alacant. Els models analitzats, des de Gijón a Barcelona, coincideixen a assenyalar factors de qualitat enfront de models de massificació ja superats, en una Europa cada vegada més conscienciada pel seu patrimoni ecològic i cultural. Ultra això, els anys 1998 i 1999 es va redactar l'Inventari de Recursos Turístics en què, per primera vegada, es

va fer una valoració detallada i autocrítica sobre els punts forts i febles, tant dels elements tangibles com dels intangibles, que conformen l'enorme potencial turístic elxà. Quedava aclarida, doncs, l'existència de dos productes turístics clarament diferenciats: el del "Turisme cultural i urbà" i de les "Platges d'Elx". La tercera columna dins l'espai, el paper de l'ample camp d'Elx, amb una riquesa agrícola, mediambiental i etnogràfica remarcables, està encara per definir clarament, tot i que també s'hi aposta pel respecte envers la cultura i idiosincràsia nostrada i els factors de singularitat que tant ens atrauen en sé que viatgem.